

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2634

Vragen van de leden **Van Nispen** en **Dobbe** (beiden SP) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister en de Staatssecretaris van Defensie over *het bericht dat de tweelingbroer van de Staatssecretaris van Defensie directeur wordt van een drone-bedrijf, terwijl het leger voor miljoenen euro's aan drones gaat kopen* (ingezonden 5 juni 2025).

Antwoord van Minister **Brekelmans** (Defensie), mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 4 juli 2025)

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Tweelingbroer Staatssecretaris gaat bij dronebedrijf werken, terwijl leger miljoenen investeert»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de tweelingbroer van een zittende Staatssecretaris van Defensie een functie heeft aanvaard bij een bedrijf dat actief is op een terrein waarop Defensie momenteel fors investeert?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Hoe kan het dat de Minister van Defensie, die politiek verantwoordelijk is, niet op de hoogte was van de nieuwe baan van de broer van de Staatssecretaris van Defensie?

Antwoord 3

Het was binnen de relevante onderdelen van de defensieorganisatie bekend.

¹ Algemeen Dagblad, 16 mei 2025, «Tweelingbroer Staatssecretaris gaat bij drone-bedrijf werken, terwijl leger miljoenen investeert» (www.ad.nl/binnenland/tweelingbroer-staatssecretaris-gaat-bij-drone-bedrijf-werken-terwijl-leger-miljoenen-investeert~a5421a392/).

Vraag 4

Vindt u, in het licht van de opmerkingen vanuit de legerleiding over het heersende ongemak en de mogelijke kwetsbaarheid, de huidige regels rondom integriteit en aanbestedingen binnen Defensie en de rijksoverheid strikt genoeg om belangenverstremgeling en oneigenlijke beïnvloeding te voorkomen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 4

Defensie heeft regels ingesteld om belangenverstremgeling en oneigenlijke beïnvloeding te voorkomen.

In de Gedragsregels Defensie is de zogenaamde «afkoelperiode» vastgelegd. Deze houdt in dat Defensie voormalige medewerkers tijdens de eerste twee jaar na beëindiging van het dienstverband niet als gesprekspartner of bemiddelaar van het bedrijfsleven voor commerciële activiteiten accepteert. Defensiemedewerkers die zakelijke contacten met bedrijven onderhouden, moeten bij de vertegenwoordigers van die bedrijven navraag doen naar een eventueel verleden bij Defensie.

Op oud-defensiemedewerkers rust de verantwoordelijkheid dat zij hier transparant in zijn, zowel naar hun nieuwe werkgever als naar Defensie toe. Aanvullend geldt dat medewerkers van Defensie een geheimhoudingsplicht hebben met betrekking tot het gebruik van vertrouwelijke informatie. Verder geldt voor alle bewindspersonen de «Gedragscode integriteit bewindspersonen». Daarbij gaat het onder meer om een geheimhoudingsplicht, het zorgvuldig omgaan met overheidsinformatie en het bewust zijn van privécontacten en eventuele daaraan verbonden integriteitsrisico's.

Vraag 5

Hoe wordt in deze kwestie nu concreet voorkomen dat bij de aankoop van nieuw materieel andere belangen dan louter inhoudelijke en zorgvuldige professionele afwegingen een rol spelen? Hoe kan daarop worden gecontroleerd?

Antwoord 5

In het geval van de uitdiensttreding van de broer van Staatssecretaris Tuinman gelden dezelfde afspraken zoals die gelden voor alle uitdienst tredende defensieambtenaren, die overstappen naar een commerciële werkgever. Deze zijn gebaseerd op de Gedragsregels Defensie, zoals hierboven toegelicht.

Verder geldt dat de Staatssecretaris terughoudend zal zijn in directe contacten met AI Armaments en dat specifieke communicatie over en/of specifieke samenwerking met AI Armaments onder de verantwoordelijkheid van de Minister valt.

Vraag 6

Hoe kan voorkomen worden dat in een casus zoals deze staatsgeheimen van het Ministerie van Defensie uitlekken naar particuliere bedrijven?

Antwoord 6

Voor alle Nederlandse burgers is het lekken van staatsgeheimen strafbaar.

Vraag 7

Wat vindt u van de kritiek van integriteitsexperts die spreken van een duidelijke «schijn van belangenverstremgeling» en die stellen dat Nederland achterloopt op het terrein van transparantie rond potentiële belangenverstremgeling?

Antwoord 7

De regelgeving en de reeds aanwezige maatregelen, zoals boven benoemd, bieden waarborgen om belangenverstremgeling te voorkomen.

Vraag 8

Welke maatregelen bent u van plan te nemen om zowel belangenverstremgeling als de schijn daarvan in dit soort gevallen te voorkomen of te corrigeren? Bent u van plan deze maatregelen te betrekken bij de evaluatie van het integriteitskader bewindspersonen?

Antwoord 8

Zoals boven toegelicht bieden de regelgeving en de reeds aanwezige maatregelen waarborgen om belangenverstremeling te voorkomen. De regels en maatregelen van de Gedragscode integriteit bewindspersonen zullen onderdeel zijn van een eventuele, toekomstige evaluatie.

Vraag 9

Welke regels zijn er van toepassing voor familieleden van bewindspersonen? Hoe wordt eventuele bevoordeling of een andere vorm van verstremeling van belangen voorkomen in een zaak zoals deze, waar nauwe familiebanden een rol spelen?

Antwoord 9

In de «Gedragscode integriteit voor bewindspersonen» zijn regels omtrent familieleden opgenomen. Daarin staat dat een bewindspersoon niet deelneemt aan de besluitvorming over zaken die zijn of haar partner, kinderen, andere familie, zakenrelaties, belangen of vroegere functies raken, voor zover deelneming in strijd zou kunnen komen met een goede ambtsuitoefening.

Vraag 10

Deelt u de opvatting dat het bij integriteit en het voorkomen van de schijn van belangenverstremeling niet alleen gaat om het naleven van regels, maar vooral ook om het hanteren van normen, zelfs als bepaalde gedragingen formeel niet verboden zijn? Zo ja, hoe oordeelt u daar dan over in deze kwestie? Hoe zorgt u ervoor dat dit normbesef ook binnen het kabinet en bij bewindspersonen heerst?

Antwoord 10

Integriteit is niet altijd in regels te vatten. Een eigen, moreel kompas is steeds van belang.